

Managementsamenvatting Omgevingsanalyse 2020

Inhoud

Demografie	3
Ruimte en infrastructuur	3
Recente wijzigingen/realisaties	3
Vergunningen	3
Visie sociaal wonen	3
Plannen en reglementen	3
GIS.....	4
Wonen en duurzame leefomgeving	4
Patrimonium	4
Woonkwaliteit	5
Mobiliteit.....	5
Actualisatie mobiliteitsplan	5
Verkeersveiligheid	5
Openbare werken.....	6
Natuur, milieu en energie.....	6
Recente wijzigingen/realisaties	6
Klimaatactieplan	7
Afvalbeleid en circulaire economie	7
Vrije tijd	7
Cultuurdienst	7
Bibliotheek.....	7
Sport.....	8
Jeugd.....	9
Erfgoed.....	9
Evenementen en toerisme	10
ART	10
Veiligheid	10
Politiezone Getevallei.....	10
Hervorming politiereglement	10
Burgerpreventienetwerken	10
Oprichting extra overlegforum	10
Onderwijs en vorming	10
Aantrekkingskracht van Tienen als schoolgemeente	10
Onderwijs kansarmoede-indicator (OKI).....	11
Schoolse achterstand	11
Ondernemen.....	11
Ruimte voor ondernemen	11

Evolutie aantal ondernemingen	11
Detailhandel	11
Arbeidsmarkt	12
Arbeidsmarktpositie	12
Werkzaamheidsgraad	12
Werkloosheidsgraad	12
Sociaal beleid	12
Sociale bijstand	12
Lokaal opvanginitiatief	12
Transitwoningen	12
Activering en tewerkstelling	12
Schuldbemiddeling	13
Kinderarmoede	13
Andere sociale bijdragen	13
Huurwaarborg	13
Lokale Adviescommissie (LAC) water, gas of elektriciteit	13
Tussenkost in aankoop winterkleding voor kinderen en schoolkosten	13
Woon- en zorgbeleid	14
WZC en serviceflats en assistentiewoningen	14
Thuisbezorgde maaltijden, klussendienst, overige verrichtingen	14
Kinderopvang	14

Demografie

De algemene aangroei van de bevolking in Tienen, maar ook in heel Vlaanderen, is een trend die in diverse bevolkingsprojecties duidelijk wordt. De verwachtingen in de komende decennia zijn dat deze aangroei behoorlijk blijft stijgen. De aangroei van de bevolking in Tienen is voornamelijk te verklaren door migratiebewegingen uit zowel binnen- als buitenland. Uitgedrukt in percentages stijgt het aandeel inwoners in Tienen met een niet-Belgische huidige nationaliteit (+8,4%), een niet-Belgische geboortenationaliteit (+16%) en niet-Belgische herkomst (+21,7). Deze cijfers zijn de laatste jaren in stijgende lijn.

Uit alle statistieken blijkt verder dat de groep ouderen in Tienen een sterk stijgende groep is. Ook binnen de groep senioren is de aangroei van de groep 80 plussers gestaag maar zeker. Wat een groei van de vergrijzing binnen de vergrijzing inhoud. Daarnaast zien we een meer uitgesproken stijging van het aantal kleine huishoudens (gezinsverdunding) in Tienen dan elders.

Opvallend is ook dat het aandeel volwassenen op potentieel-actieve leeftijd (20-64 jaar) in Tienen in verhouding lager is dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest. De grootste uitdaging voor Tienen is om de jongeren, die nu in onze stad opgroeien, toekomstperspectieven te bieden in eigen streek zodat zij minder gaan uitwijken en het aandeel van potentieel-actieve volwassenen op termijn in Tienen kan stijgen. Tienen dient daarnaast blijvend in te zetten op het aantrekken van meer beroepsactieve personen want daar ligt een heus pijnpunt in onze bevolkingspiramide.

Ruimte en infrastructuur

Recente wijzigingen/realisaties

- masterplan Vissenaken (2019): Sint-Maarten (opgemaakt door BUUR) i.o.v. de Stad Tienen
- masterplan Via Waaiberg (2019 - opgemaakt door ARAF)
- nieuwe verordening ter verbetering van de woonkwaliteit die in december 2020 in het Belgisch Staatsblad zal gepubliceerd worden. Na publicatie zal deze verordening van toepassing zijn.
- Donsite = reconversie van een voormalige scholensite naar een duurzaam en toekomstgericht woonproject
- Strategisch project postsite = het voormalige postgebouw en de naburige omgeving herontwikkelen en hiermee een hefboom genereren voor de opwaardering van de gehele stationsomgeving (omvat renovatie van het postgebouw, een nieuwbouw, het realiseren van een fietsenstalling en een pleinaanleg)
- Studie rond de afbakening van het kleinwinkelgebied ondertussen goedgekeurd.

Vergunningen

- Kazerne: bouw 31 appartementen in uitvoering
- Hertogensite: fase 1 is uitgevoerd; fase 2 in uitvoering
- Stationsgebouw: nieuwe omgevingsaanvraag wordt ingediend
- Oude Vestenstraat: bouw 45 appartementen, gemeenschapscentrum, renovatie van gebouw de Brug

Visie sociaal wonen

Het eerste ontwerp van visie sociaal wonen voor Tienen werd besproken op het lokaal woonoverleg. De definitieve versie zou tegen eind 2021 afgerond moeten zijn. De principiële keuze werd gemaakt om binnen de lopende legislatuur geen bijkomende sociale huurwoningen bovenop het Bindend Sociaal Objectief te realiseren.

Plannen en reglementen

Er dient een onderzoek ingesteld te worden welke rooilijnplannen verouderd zijn en niet meer worden toegepast. Deze dienen volgens de correcte procedure opgeheven te worden.

Een onderzoek wordt ingesteld naar buurt- en voetwegen waar geen procedure werd gevolgd tot afschaffing of verplaatsing. Tevens zal hierbij een visie worden ontwikkeld rond de cruciaal gelegen buurt- en voetwegen die zeker behouden dienen te blijven.

GIS

Tussen de Stad Tienen en Interleuven werd tot 31/12/2025 een exclusiviteitsovereenkomst voor GIS begeleiding en ondersteuning afgesloten.

Projecten die bijzondere opvolging krijgen, zijn:

- de aankoop van software om de software van alle betrokken diensten te linken met het Generiek Informatieplatform Inname Openbaar Domein (GIPOD) platform.
- het automatiseren van de notarisbrieven en verdere digitalisering van de vergunningen (verkavelingsvergunningen, rooilijnplannen, ...)
- het intekenen van de begraafplaatsen van Tienen in Orbit
- het in regel stellen met de verplichting om vanaf juni 2021 werken tussen 3 en 50m² met ernstige hinder en zelfs werken kleiner dan 3m² met een omleiding drie weken op voorhand te registreren in GIPOD.

Wonen en duurzame leefomgeving

Patrimonium

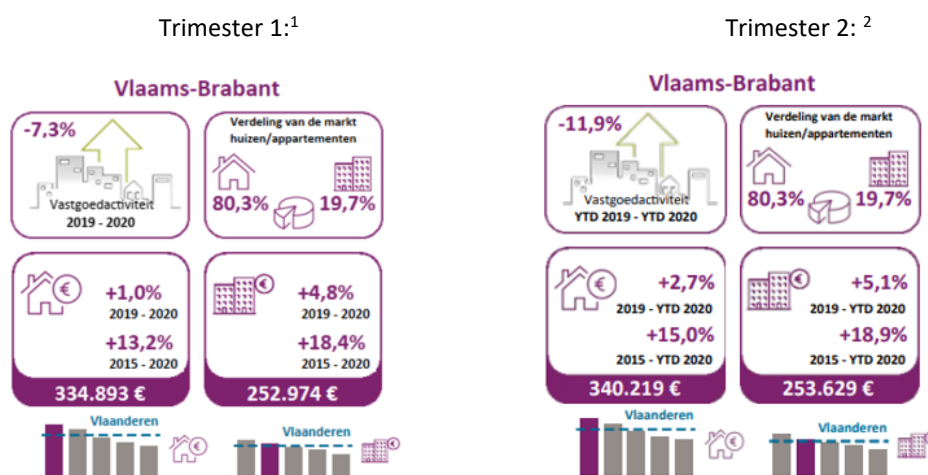
Sinds 2015 zijn er 520 woongelegenheden bijgekomen in Tienen. In het Tiense woongebied zijn verhoudingsgewijs veel grote eengezinswoningen. Het merendeel van de bewoners zijn eigenaar van hun woning (71% eigenaar – 29% huurder).

Het patrimonium van de huurmarkt is grotendeels verouderd. Een onderzoek naar het verband tussen de ouderdom en de woonkwaliteitsgegevens zou zinvol zijn.

Het aandeel van vergunningen voor nieuwbouw en renovatie ligt in Tienen lager dan in de Provincie Vlaams-Brabant. Ook de aankoopprijs van woningen en bouwgronden en huurprijzen ligt beduidend lager in Tienen dan deze van het Gewest.

In de eerste maanden van 2020 zien we een daling van de vastgoedtransacties. Dit is vooral te wijten aan de impact van corona, deels ook door de sterke stijging voor het einde van 2019 als gevolg van het stopzetten van de woonbonus.

De verwachte druk vanuit Leuven die voorzien was op de Tiense woningmarkt is tot dusver niet ingezet. De impact van corona is voor de stad nog niet gekend, we hebben enkel deze provinciale overzichten:

We stellen vast dat:

- vraag en aanbod op de Tiense woningmarkt onvoldoende op mekaar zijn afgestemd;
- de aangroei van nieuwere woningen niet volstaat om aan de vraag te voldoen;

¹ Notarisbarometer, deel 44, vastgoed T1 2020

² Notarisbarometer, deel 45, vastgoed T2 2020

- de woonkwaliteit van het verouderde patrimonium onvoldoende gekend is;
- de huurprijzen op de Tiense woningmarkt gemiddeld zijn, maar het aanbod niet lijkt te volstaan; (groeit onvoldoende mee met de bevolkingsprognoses van gezinsverduunning en vergijzing).
- veel vraag bestaat naar kwaliteitsvolle en betaalbare woningen;
- veel inwoners uit kansengroepen, en intermediairen die werken met kwetsbare inwoners, geven aan dat de huisvesting op de privémarkt onvoldoende gekend is.

Het patrimonium van de stad Tienen is rijk maar verouderd. Het merendeel van de woonentiteiten zijn niet aangepast aan de huidige energievereisten. De omgeving van het station en de uitvalswegen naar de randgemeenten vervat het grootste deel van het meest verouderde patrimonium. Deze delen komen echter pas in 2025 bij de laatste fase van de verplichting van het conformiteitsattest onder de aandacht. Mogelijk is een herziening van deze verordening met een versnelde invoering van de verplichting voor de kleinstedelijke rand een oplossing.

Woonkwaliteit

Op 31/8/2018 waren er in Tienen 217 panden opgenomen in het leegstandsregister. In 2020 waren dat er 242. In verhouding zijn er veel meer onderzoeken naar woonkwaliteit dan effectieve besluiten en dossiers in de Vlaamse inventaris ongeschikt- en onbewoonbaarheid. Dit is echter de regel in Vlaanderen. Tienen is geen uitzondering hierop.

We stellen vast dat:

- de kwaliteit van de woningen is nog niet voor het volledige grondgebied in kaart gebracht;
- de ouderdom van het patrimonium speelt een rol in de woonkwaliteit;
- de kwaliteit van de huurwoningen wordt steeds beter opgevolgd sinds de invoering van het verplicht conformiteitsattest. Ondanks corona staat de teller van uitgereikte CA's op 24/06/2020 op 82. Deze aanpak levert een goed resultaat op;
- de ontwikkeling van de stadskern is volop bezig. In de ruimtelijke ontwikkelingen van de stad staan aangenaam en kwaliteitsvol wonen & de woonomgeving hoog aangept.

Mobiliteit

Actualisatie mobiliteitsplan

Het geactualiseerde mobiliteitsplan Tienen werd op 29 oktober '20 door de gemeenteraad goedgekeurd. Het gewenste mobiliteitsbeleid wordt uitgewerkt in 3 werkdomeinen en een actieplan om het uit te voeren (op korte termijn (0-3jaar), middellange termijn (3-6 jaar) en lange termijn (meer dan 6 jaar)).

De 3 werkdomeinen zijn:

- A. Ruimtelijke ontwikkelingen en hun mobiliteitseffecten
- B. Verkeersnetwerken
- C. Ondersteunende maatregelen

Na de verkennings- en uitwerkingsfase is het mobiliteitsplan afgerond met volgende globale analyses:

- Tienen kent een hoge verkeer- en parkeerdruk in combinatie met onvoldoende veilige voet- en fietsverbindingen;
- de herinrichting van de stationsomgeving moet duurzame verplaatsingen faciliteren en actief aansporen;
- het uitbouwen van een duurzaam parkeerbeleid met aandacht voor leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid;

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is één van de 5 weerhouden strategische prioriteiten van de PZ Getevallei (zie thema veiligheid).

Belangrijke vaststellingen vanwege de PZ Getevallei m.b.t. de verkeersveiligheid zijn:

- ondanks de algemene dalende tendens van het aantal auto-ongevallen ligt het aantal auto-ongevallen in Tienen hoger dan in de provincie Vlaams-Brabant en het Vlaams Gewest;
- het aantal ongevallen waarbij fietsers betrokken zijn is de laatste jaren in Tienen gestegen. Het aantal ongevallen met fietsers ligt in Tienen hoger dan in de provincie Vlaams-Brabant maar lager dan ten opzichte van het Vlaams Gewest;
- het aantal overtreders dat jaarlijks gevat wordt bij bemande controles blijft toenemen niettegenstaande de vele preventiecampagnes die gevoerd worden;
- sinds 2019 maakt de politiezone gebruik van digitale snelheidscamera's voor het uitvoeren van bemande snelheidscontroles. Deze digitale camera kan meer verdoken worden opgesteld en flitst bovendien in beide richtingen. Vandaar dat in 2019 het aantal gecontroleerde voertuigen en het aantal overtredingen beduidend hoger liggen;
- sedert 2019 voert men steeds eerst een pretest (sampling) uit alvorens over te gaan tot het afnemen van een alcoholtest. Daardoor zijn de ademtesten meer gericht dan voorheen en ligt het aantal positieve ademtesten hoger;
- sedert de fusie van de politiezone in 2019 wordt er meer aandacht besteed aan de verkeersinbreuken dragen autogordel en gebruik van gsm/smartphone achter het stuur. Ook tijdens de reguliere werking is er oog voor het vaststellen van deze inbreuken met een stijging van het aantal onmiddellijke inningen tot gevolg in het jaar 2019.

Openbare werken

Afgeronde werken:

- Heraanleg Hoveniersstraat (2018-2019)
- Vierde Lansierslaan (2018)

Lopende herinrichtingswerken:

- Herinrichtingswerken Grote Markt (2020-heden)
- Voetpaden Vianderdomein fase 2 (2019-heden)

Lopende onderhoudsprojecten van 2020:

- Broekstraat
- Astridvest

Projecten in ontwerpfasie

- Oplinter
- Viaductstraat en Oude Mene
- Bosschelstraat

Natuur, milieu en energie

Recente wijzigingen/realisaties

- aanpassing en vereenvoudiging reglement rond straatgeveltuintjes + aanleggen van plantvakken door technische dienst stad waardoor het aantal aanvragen en vergunningen is gestegen in 2020;
- de ondertekening van het bomencharter in 2020 waarbij de stad zich engageert om jaarlijks gemiddeld 750 bomen aan te planten op het eigen grondgebied;
- de opmaak van een oriënterend bodemonderzoek (OBO): een OBO opmaken kan tot 8 jaar duren. Afhankelijk van de grond is het verplicht uiterlijk tegen 2021, 2023 of 2027 te starten met de opmaak van een OBO. OVAM bezorgde ons een lijst met de eigendommen die in de inventaris opgenomen zijn als risicogrond en met de einddatum tegen wanneer de OBO's dienen gestart te zijn. Om al deze saneringsprojecten op te volgen, wordt gebruik gemaakt van de overheidsopdracht van OVAM voor het opmaken van OBO's.

- het inzetten op een geïntegreerde aanpak van handhaving waarbij meerdere diensten samen zoeken naar een geïntegreerde oplossing voor probleemsituaties. Hierbij is er niet enkel samenwerking binnen de stadsdiensten maar ook met verscheidene andere actoren.
- invoering van een GAS-reglement waardoor beëdigde ambtenaren sneller vaststellingen kunnen doen en sancties opleggen. Hierbij wordt door de verschillende diensten van de stad samengewerkt.

Klimaatactieplan

Het burgemeestersconvenant 2020 loopt ten einde. De doelstelling om ten opzichte van het jaar 2011 de CO² uitstoot met 20% te verminderen werd niet gehaald. Wel behaalde Tienen op zich een mooi resultaat met een vermindering van de CO² uitstoot met 19,1% ten opzichte van 2011. Het nieuwe burgemeestersconvenant 2030 ligt ter goedkeuring voor op de gemeenteraad. De grootste wijziging ten opzichte van het vorige burgemeestersconvenant is de toevoeging van het luik klimaatadaptatie.

Afvalbeleid en circulaire economie

Tienen haalt zijn doelstelling inzake restafval kg/inwoner. Wij mogen inzake restafval de 134 kg/inwoner niet overschrijden en met 128,5 kg/inw in 2019 hebben we daaraan voldaan.

In 2019 werd veel aandacht besteed aan het inzetten van slimme vuilnisbakken en nam de stad deel aan het project 'Camerabewaking aan de glasbollen' van Ecowerf. Daarnaast werd Tienen geselecteerd voor het coachingstraject Mooimakers van OVAM.

Vrije tijd

Binnen de sector Ontmoeten en Beleven werd van juli 2019 tot oktober 2020 een traject onder begeleiding van Möbius gelopen met het oog op een burgergerichte, efficiënte en flexibele werking, gekenmerkt door een goeie samenwerking en toegankelijkheid van de diensten. In een volgende fase worden nu de voorgestelde organisatiestructuur uitgerold en andere verbetervoorstellen en aandachtspunten vastgepakt.

Cultuurdienst

De medewerkers van CC De Kruisboog zetten ondanks corona alles op alles op om zoveel mogelijk geplande activiteiten mits aanpassingen coronaproof te kunnen laten doorgaan. Er is veel enthousiasme om ook in deze moeilijke tijden de mensen een gevarieerde en veilige programmatie aan te bieden.

In deze moeilijke omstandigheden voorziet het cultuurcentrum een gevarieerd cultureel aanbod met coronaproof voorstellingen voor seizoen 2020-2021, rekening houdend met wat mag volgens het crisiscentrum (het sociale afstand houden, gezelschappen die annuleren en voorstellingen die in andere zalen of buiten zullen georganiseerd worden).

Het CC heeft hierbij aandacht voor de verschillende doelgroepen, hoewel er nog vraagtekens zijn bij de groep van 65+-ers (ivm deze doelgroep is nog geen beslissing genomen in het cultureel protocol) en bij de groepen die vanuit sociale organisaties komen (hierbij zal het CC eerder inspelen op individuele bezoeken in seizoen 2020-2021 en minder op bezoeken in groep).

De draaiboeken i.v.m. de coronamaatregelen die CC De Kruisboog neemt werden goedgekeurd en up-to-date gehouden. Het CC volgt de nieuwe ontwikkelingen op de voet.

Bibliotheek

De bibliotheek telt ongeveer 86.870 bezoekers per jaar maar het ledenaantal daalt systematisch. De bibliotheek verder uitbouwen tot een open ontmoetingsplek staat centraal in de verdere uitwerking van de visie die momenteel bezig is. Een belangrijk aandachtspunt bij de uitbouw van deze visie is enerzijds het detecteren van de digitale noden van de Tienenaars en anderzijds het aanbod van de bibliotheek afstemmen op deze noden.

De uitbouw van de bibliotheek situeert zich op 3 vlakken:

1. De bibliotheek als fysieke plek verder uitbouwen waarbij er zowel ruimte is voor rust als ontmoeting:

Hiervoor voorzien we enerzijds de renovatie van de 1ste. en 2de. verdieping om zo hetzelfde wauw effect van het gerenoveerde gelijkvloers te krijgen en anderzijds zijn aanpassingen aan het gebouw om tegemoet te komen aan de noden om de bibliotheek (terug) aantrekkelijk te maken bij de inwoners van Tienen. Tevens dient reeds nagedacht te worden over de uitwerking van een langetermijnplan voor een bib gebouw in 1 vrijetijdssite, eventueel op een andere locatie.

2. Het inspelen op de verdere digitalisering van de samenleving:

Om aan deze doelstelling tegemoet te komen zal de bibliotheek de komende jaren inzetten op:

- het installeren van de digitale inleverbox
- het verder uitbreiden van het digitale aanbod (Bibster, Bieblo, e-boekenplatform, online leestips...)
- het voortdurend bijscholen van de bib medewerkers

3. Het verder concretiseren van de visie en missie van de bibliotheek

De uitwerking van de toekomstige visie en missie van de bibliotheek is volop bezig.

Volgende zaken krijgen daarbij bijzondere aandacht:

- het vraaggericht werken waarbij meer wordt ingespeeld op actuele noden en vragen van de burgers
- het concreter uitwerken van duidelijke acties en doelen met kwalitatieve en kwantitatieve metingen, evaluaties en bijsturing.

Sport

De sportinfrastructuur van de stad is maximaal bezet tegen zeer clubvriendelijke prijzen (in 2020 werd een algemene prijsverhoging doorgevoerd). Als sportclubs wegens overbezetting niet in de infrastructuur van de stad kunnen ingepast worden, is het in bepaalde gevallen wenselijk om deze clubs te ondersteunen in de huurkost van private infrastructuur om de sportoefening niet in het gedrang te brengen. Een allesomvattend reglement ter zake is wenselijk. In de toekomst moet nagedacht worden om de tarieven van alle vergelijkbare infrastructuur van de stad parallel te schakelen voor niet sportieve activiteiten.

Verder stellen we vast dat sinds 2016 slechts 1 school een project “naschools openstellen van schoolsportinfrastructuur” indiende bij Sport Vlaanderen voor subsidiëring en dat dit project niet weerhouden werd. Een mentaliteitswijziging in Tienen is nodig.

Voor het sportcentrum Houtenveld moet er dringend een masterplan ontwikkeld worden met een toekomstvisie op lange termijn (via een gefaseerde strategie).

Verder zien we volgende uitdagingen:

- Wat de financiering betreft is een reglementswijziging is aangewezen. Hierbij wordt gedacht aan een cofinanciering van 25% door de aanvragende club, zwaarder gewicht aan de kwaliteitscriteria en strikter mechanisme voor indienen van subsidiedossiers.
- Een aantal eendaagse activiteiten (Tienen Fietst, de PISO Tienen City Run, de uitreiking van de SportAwards en het logistiek ondersteunen van wielervedstrijden) zijn voor de sportdienst belastend en vergen veel tot zeer veel personeelsuren. Per event moet een inschatting over de opportuniteit ervan gebeuren.
- Door het wegvallen van de regiocoördinator voor de projecten gesubsidieerd via Sport Vlaanderen (7 projecten in 2019 voor een recordbedrag van 32 390 euro) valt de werklast van die activiteiten nu bij de gastgemeente. Nagedacht moet worden om gemeente-overschrijdend een parttime personeelslid aan te werven. Dit zou mogelijk zijn als de regiobijdrage van de 8 participerende gemeenten zou verhoogd worden tot 50 cent per inwoner.
- In vergelijking met omliggende steden en gemeenten, zelfs op provinciaal vlak, doet de Tiense sportdienst significante inspanningen naar bijzondere doelgroepen. Nog meer sportclubs moeten gesensibiliseerd worden. Op korte termijn zullen de clubs op de website van de stad een label krijgen, zodat mensen met een beperking weten of er een aanbod is voor hen.
- Het is zeer belangrijk dat de sportdienst blijft functioneren binnen de ILV Sportregio Getevallei. Langs die weg kan financiële en logistieke ondersteuning gerealiseerd worden.

- Vanaf 2019 is het hebben van een sportraad decretaal niet meer opgelegd. Na een overbruggingsjaar is het Netwerk Sport in 2020 erkend als nieuw inspraak en participatieorgaan. We streven naar een klankbordgroep waar maximale betrokkenheid heerst.

Jeugd

In januari 2020 werd de beleidskeuze gemaakt om het Huis van het Kind Tienen en de jeugddienst om te vormen tot één dienst. Vanuit ieders eigenheid en met een gerichte, gezamenlijke aansturing kunnen beide diensten elkaar versterken. Daarentegen werd de uitleendienst, die in het beheer van de jeugd- en cultuurdienst was, overgedragen naar de technische dienst waardoor beide uitleendiensten nu één geheel vormen. Daarnaast worden bestaande ondersteuningsreglementen op elkaar afgestemd. De ondersteuning aan verenigingen wordt hervormd en naar een hoger niveau getild, waarbij ook aandacht besteed wordt aan tijdelijke verenigingen.

Recente realisaties jeugddienst:

- het sensibiliseren van jongeren rond het gebruik van alcohol;
- het aanpassen van het fuifreglement;
- het aangaan van een samenwerking met het CGG Vlaams-Brabant Oost;
- meer focus op het inzetten op geldende noden door corona dan het aanbieden van het eigen vaststaande aanbod;
- de focus van organiseren eigen aanbod is verschoven naar het ondersteunen van particulieren, tijdelijke verenigingen, nieuwe initiatieven ...;
- de tienerwerking is met de komst van de vzw Arktos vzw veranderd waardoor in deze werking flexibeler wordt ingespeeld op de bestaande noden en met allerlei welzijnspartners wordt samengewerkt die de tienerwerking ten goede komen;
- het aanbieden van noodopvang en het geven van aandacht aan specifieke doelgroepen door Taalspeelweken;
- extra infrastructuur voor jeugdverenigingen (jeugdcentrum Rakkersveld).

Buitenschoolse kinderopvang

Vanaf januari 2021 besteedt de stad Tienen de buitenschoolse kinderopvang uit aan een externe partner. Deze uitbesteding is een grote stap vooruit gezien tot op heden de scholen daar nog altijd zelf verantwoordelijk voor zijn.

Erfgoed

In de toekomst wil de Erfgoedsite inzetten op de ontsluiting van alle soorten van erfgoed (roerend, onroerend en immaterieel). Dit gegeven wordt geïntegreerd in de nieuwe opstelling van museum 'Het Toreke'. Ondanks het dalend aantal bezoekers blijft het geloof in de (toekomstige) uitbouw van een dynamisch museum als uitvalsbasis voor de ontdekking van de stad en de regio. Innovatie en actieve beleving vormen hierbij de sleutelwoorden. Het vernieuwde museum moet een plek worden waar de Tienenaar actief kan meewerken en bijdragen aan de uitbouw en het verstevigen van het positieve imago van de stad en haar omgeving.

Andere aandachtspunten inzake erfgoed zijn:

- de regionale depotwerking voor opname van stukken uit het religieuze erfgoed van Tienen en de herinrichting van de depots via een aangepast depotbeleidsplan en calamiteitenplan;
- de verdere samenwerking met PORTIVA;
- het beheer van het Stadsarchief met het toenemend belang van de digitale leeszaal;
- het inzetten op partnerschappen om Tienen via goed gekozen projecten te profileren als een dynamische erfgoedstad, waar een duurzame omgang met erfgoed hand in hand gaat met beleving.

Evenementen en toerisme

Corona had een enorme impact op onze werking rond evenementen. De Kweikersparade en talloze andere evenementen konden hierdoor niet plaatsvinden. Tienen heeft veel sterke evenementen. Het is de bedoeling om de werking rond evenementen na het einde van de Corona-pandemie weer stevig op de rails te zetten. Het verbindende karakter van evenementen mag niet onderschat worden. Indien we in de loop van 2021 terug in een (meer) Covid-vrije wereld terechtkomen is Tienen klaar om zijn sterke evenementenwerking terug op te nemen.

ART

Ondanks de Covid-19-pandemie zet de tendens van het stijgend aantal leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs zich verder. De laatste jaren merkt de academie wel een daling van het aantal leerlingen dans. De voornaamste reden hiertoe is dat de infrastructuur in de hoofdschool inzake dans niet voldoet. Bijkomende geschikte ruimte werd intussen wel gevonden op het Houtenveld.

Veiligheid

Politiezone Getevallei

Eind 2017 beslisten de politieraden van beide zones (PZ Tienen-Hoegaarden en PZ LAN) om over te gaan tot een vrijwillige fusie. De installatievergadering van de nieuwe Politiezone Getevallei heeft plaatsgehad op 19 september 2018 om formeel van start te gaan vanaf 1 januari 2019.

In het goedgekeurde Zonaal Veiligheidsplan 2020-2025 werden voor de PZ Getevallei volgende strategische prioriteiten weerhouden:

- Woninginbraken
- Verkeersveiligheid
- Drugs
- Intrafamiliaal geweld
- Overlast (sluikstorten-bestuurlijke handhaving)

Hervorming politiereglement

In de loop van 2020 werd het politiereglement hervormd tot een zonaal GAS-reglement zodat zowel politie als GAS-vaststellers aangesteld door de gemeenteraad kunnen optreden om inbreuken vast te stellen. Tevens werd de provinciale sanctionerend ambtenaar van de provincie aangesteld om boetes uit te schrijven. In de loop van 2020 worden nog 8 ambtenaren beëdigd zodat het totaal aantal 37 bedraagt.

Burgerpreventienetwerken

Naast de reeds bestaande buurtpreventienetwerken in Goetsenhoven, Oplinter en Hakendover werden bijkomend 5 buurtpreventienetwerken opgericht in Bost, Kuntich, Sint-Margriete-Houtem, Vissenaken en Wijk Station.

Oprichting extra overlegforum

Om de integrale aanpak inzake handhaving te optimaliseren werden operationele tafels opgericht. Het betreft overlegmomenten waar benevens de burgemeester en de stadsdiensten ook de politie, de brandweer en externe inspectiediensten aan deelnemen. In de loop van 2019 werd hiermee gestart om fenomenen van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit te bespreken en aan te pakken.

Onderwijs en vorming

Aantrekkingskracht van Tienen als schoolgemeente

De aantrekkingskracht van een stad of gemeente wordt gemeten aan de hand van een instroomratio. De instroomratio is het aandeel niet-inwoners of instromers ten opzichte van het totale aantal leerlingen

dat naar een school in de geselecteerde gemeente gaat. Voor Tienen zien we een uiteenlopend beeld per onderwijsvorm. Voor het kleuteronderwijs en lager onderwijs is de instroomratio negatief (resp. -79 kleuters en -150 leerlingen in het lager onderwijs). Voor het secundair onderwijs is de instroomratio evenwel opmerkelijk positief met een saldo van +778 leerlingen.

Onderwijs kansarmoede-indicator (OKI)

Hoe hoger de OKI-waarde (een waarde tussen 0 en 4), hoe groter de kans op kansarmoede. De OKI-waarde ligt in Tienen voor het basisonderwijs op 1,23 en dat is opmerkelijk hoger dan de OKI-waarde van de provincie Vlaams-Brabant (0,74) en het Vlaams Gewest (0,84).

Voor het secundair onderwijs ligt de OKI-waarde in Tienen op 1,28. Dat is wederom hoger dan de OKI-waarde voor het secundair onderwijs in de provincie Vlaams-Brabant (0,73) en het Vlaams Gewest (0,88).

Schoolse achterstand

Het aantal zittenblijvers in het secundair onderwijs van de Tiense schoolgaande jeugd is procentueel met 5,4% hoger dan de gemiddelden in Vlaams-Brabant (4,2%) en in het Vlaams Gewest (4,0%).

Hoe meer schoolse achterstand een leerling oploopt, hoe meer kans hij heeft om de school vroegtijdig te verlaten en zonder diploma het onderwijs te verlaten. Dit resulteert zich ook in de cijfers. In Tienen ligt het percentage vroegtijdige schoolverlaters in 2019 met 13,7% merkbaar hoger dan ten opzichte van Vlaams-Brabant (10,3%) en het Vlaams Gewest (11,5%).

Ondernemen

Ruimte voor ondernemen

In Tienen is 16,6% van de bebouwde oppervlakte bestemd voor bedrijvigheid. Dit lijkt vrij veel ten opzichte van 11,2 % in Vlaams-Brabant en 15,8% in het Vlaams Gewest, maar in de cluster van de steden en gemeenten met 30.000 tot 50.000 inwoners is 19% van de bebouwde oppervlakte bestemd voor bedrijvigheid.

Evolutie aantal ondernemingen

Het aantal ondernemingen in Tienen is zoals overal in stijgende lijn, maar we merken wel in 2019 een vertraging op inzake de ontwikkeling van actieve ondernemingen t.o.v. 2018. Dit gegeven uit zich ook in de oprichtingsratio die voor Tienen reeds verschillende jaren lager ligt dan gemiddeld in de andere steden en gemeente van de provincie Vlaams-Brabant. Om deze trend te keren dient Tienen nog meer te gaan inzetten op het aantrekken van nieuwe KMO's en bedrijven.

Een inhaalbeweging is echt wel nodig wat uit de ondernemersgraad blijkt dat die met 8,0% in Tienen lager is dan de 11,2% in Vlaams-Brabant.

Anderzijds blijft de landbouwproductie in Tienen het goed doen. De agrarische sector is en blijft een sterke pijler in de Tiense economie.

Detailhandel

Zoals in alle steden heeft de detailhandel het in Tienen moeilijk. Het aantal gevulde handelspanden in Tienen kent sinds 2010 een dalende trend. De leegstaande handelspanden blijven een belangrijk aandachtspunt maar de leegstand is de laatste jaren wel vrij stabiel.

De verspreide bewinkeling is een ander aandachtspunt. Met de beoogde afbakening van het handelskerngebied maakt de stad een keuze om te investeren in haar stadskerngebied om de binnenstad aantrekkelijker te maken.

Arbeidsmarkt

Arbeidsmarktpositie

Het aantal werkenden in Tienen ligt iets lager (ca. 2%) dan gemiddeld in het Arr. Leuven. Het aantal werkzoekenden in Tienen ligt structureel 1,5 % hoger in Tienen dan gemiddeld in het Arr. Leuven. Dit is geen nieuw gegeven, want het is een trend die zich al jaren voordoet.

Werkzaamheidsgraad

De werkzaamheidsgraad in Tienen is de laatste jaren in licht stijgende lijn. De werkzaamheidsgraad bij vrouwen ligt nog steeds beduidend lager. Ten opzichte van het Arr. Leuven (75,1) is de werkzaamheidsgraad in Tienen voor het jaar 2018 iets lager (72,9).

Werkloosheidsgraad

Volgens de laatst beschikbare cijfers (aug. 2019) heeft Tienen met 7,2% een hogere werkloosheid dan het Vlaamse gemiddelde (6,4 procent). Op de stad Leuven na is dit de hoogste werkloosheidsgraad in het arrondissement Leuven.

Tienen kent historisch een hogere werkloosheidsgraad in vergelijking met de steden Aarschot en Diest. Dit komt door de specifieke arbeidsreserve binnen de stad. Het aandeel van werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt ligt hoger binnen de Tiense werkzoekende populatie. Als gevolg hiervan kent Tienen een hoger aandeel langdurige werkzoekenden en werkzoekenden met een arbeidsbeperking.

Sociaal beleid

Sociale bijstand

Het aantal leefloners in Tienen blijft jaarlijks stijgen. Door de huidige hoge werkdruk, het reeds zeer uitgebreide takenpakket en de grote dossierlast van de maatschappelijk werkers is voor een outreachende aanpak geen tijd of ruimte beschikbaar.

In het verleden werd in die optiek het team Tewerkstelling opgericht (zie verder), dat zich – ondanks en dankzij samenwerking met alle andere teams – kon specialiseren in alle aspecten van activering, opleiding, tewerkstelling. Een ander goed voorbeeld van een dergelijk afsplitsing/specialisatie is het team Kinderarmoede (zie verder). Het nut en de efficiency van deze beide teams is duidelijk.

Lokaal opvanginitiatief

In 2019 was er een duidelijke stijging in de bezettingsgraad van het Lokaal Opvang Initiatief. Na een bezetting van 68% in 2017 en 66% in 2018 werd er in 2019 een bezettingsgraad vastgesteld van 82%. De voornaamste reden hiervoor was de verplichte afbouw van het aantal opvangplaatsen.

Van de geformuleerde acties in de audit van Fedasil van jan 2019 (om aan de minimale normen te voldoen) werden er ondertussen 85% volledig uitgevoerd, 11% gedeeltelijk uitgevoerd, en 4% niet uitgevoerd.

Transitwoningen

In 2019 werden 4 bijkomende appartementen ingericht als noodwoningen. Na een piek in 2017 zien we een daling van het aantal dossiers, aantal personen, aantal dagen opvang en bezettingsgraad.

Activering en tewerkstelling

In 2019 stelde het OCMW van Tienen 54 personeelsleden in het kader van artikel 60, §7 tewerk (in 2018 waren dit er nog 51). In 2019 is het OCMW van Tienen (team Tewerkstelling) er in geslaagd om 55 cliënten toe te leiden naar een betaalde tewerkstelling in het normaal economisch circuit en het sociaal economisch circuit. In 2018 waren dit er 62 en in 2017 57.

Het Team Tewerkstelling wordt ook steeds meer bevraagd door het beleid, VDAB en collega's (om actief inzetbare en restgroep van niet-toeleidbare cliënten naar betaald werk te activeren (bv. met vrijwilligerswerk). Hierdoor is er geen ruimte voor inzet op nieuwe projecten (bv. de projectoproepen vanuit ESF m.b.t.

activering), op modules rond arbeidsattitudes, op het aanbieden van groepswerkingen, het zoeken van nieuwe werkplaatsen, enz.

Schuldbemiddeling

We zien een vermindering van het aantal dossiers in 2019 maar dat ligt aan de andere manier van registreren (geen registratie meer van eenmalige tussenkomsten, van inhouding vaste kosten of schulden in dossiers leefloon en van tussenkomsten via Lokale Adviescommissie).

De beleidssignalen voor de schuldenproblematiek die het team Schuldhulpverlening van het OCMW Tienen kan afleiden zijn:

- het beleid moet blijven investeren in de publieke schuldbemiddeling gezien de noodzaak aan generalistische hulpverlening voor de cliënt in schulden;
- de wet op de collectieve schuldenregeling is te streng nl. dat er na herroeping een wachttijd is van 5 jaar;
- er is meer controle nodig op de te vlotte toekenning van consumentenkrediet;
- beperken van de (gerechtelijke) invorderingskosten;
- overleg met de FOD Financiën rond hun strenge invorderingsprocedure.

Kinderarmoede

In Tienen werd in 2019 21,8% (t.o.v. 10,8 in 2016) van de kinderen in een kansarm gezin geboren. Daarom heeft de stad Tienen het plan opgevat om via goed uitgewerkte acties sterk in te zetten op het terugdringen van kinderarmoede in Tienen. Een integrale aanpak is nodig, waarbij we moeten blijven inzetten op wonen, werken, opleiding, toegankelijke vrijetijd, onderwijs, enz..

Binnen het Huis van het Kind is er een lokaal overleg waar alle betrokken partners samenkomen die werken met of rond kinderen (in armoede). Samen denken ze na over knelpunten, noden en lacunes binnen het gecoördineerd kindbeleid van de stad Tienen.

Andere sociale bijdragen

We zien een daling de afgelopen jaren in het aantal waardebonnen voor babyvoeding (121 in 2017 naar 55 in 2019).

Huurwaarborg

Het Vlaams Woningfonds verstrekt vanaf 1 januari 2019 huurwaarborgleningen onder bepaalde voorwaarden opdat huurders hun waarborg zouden kunnen betalen bij het huren van een woning/appartement. Dit verklaart de daling van de waarborgen verleend door het OCMW (van 123 in 2018 naar 45 in 2019). De huurwaarborglening is niet geldig voor het huren van een woning/appartement via sociale huisvestingsmaatschappij Cnuz: in dergelijk geval kan het OCMW wel een waarborgbrief voorzien.

Lokale Adviescommissie (LAC) water, gas of elektriciteit

We zien een daling van het aantal dossiers m.b.t. elektriciteit en gas en water sinds respectievelijk 2017 en 2018.

Tussenkomst in aankoop winterkleding voor kinderen en schoolkosten

In totaal werden in 2018 369 cadeaubonnen bij C&A (waarvan 20 voor LOL'ers) aangekocht en verdeeld, goed voor een totaalbedrag van € 20.940. In 2017 was dit respectievelijk 330 en € 19.800.

In het jaarlijks totaalbedrag voor tussenkomst in de schoolkosten zien we sinds 2017 een daling, in 2019 was dit zelfs ruim 50% minder dan in 2017.

Woon- en zorgbeleid

WZC en serviceflats en assistentiewoningen

De bezettingsgraad van het WZC, assistentiewoningen en de serviceflats ligt lager dan voorheen. In het WZC is dit een gevolg van corona. Voor de serviceflats en assistentiewoningen zal een reclamecampagne “wonen in Tienen” opgestart worden in 2021.

Thuisbezorgde maaltijden, klussendienst, overige verrichtingen

Voor de thuisbezorgde maaltijden zien we sinds 2017 een daling in het aantal maaltijden maar tussen 2018 en 2019 wel een stijging van het aantal personen.

In 2019 werden door de klussendienst in totaal 52 gezinnen geholpen en bedroeg het aantal gepresteerde werkuren 546, dit is een stijging t.o.v. de vorige jaren tot 2016.

Het team Ouderenzorg heeft reeds een reorganisatie ondergaan waarbij nieuwe kernopdrachten werden bepaald: er wordt minder ingezet op het organiseren van diensten door het OCMW, meer op de ondersteuning van en het doorverwijzen naar het reeds bestaande thuiszorgaanbod.

Het team ouderzorg heeft:

- in 2019 beduidend meer 65-plussers ondersteund in het bekomen van een extra inkomen dan in 2018 omdat we door de afronding van het D-scope project terug meer tijd aan deze screening konden besteden. Het D-project werd ook geëvalueerd met alle betrokkenen;
- steeds meer mantelzorgtoelagen uitgekeerd sinds 2015;
- in 2020 een nieuw concept uitgewerkt in samenwerking met de geheugenkliniek RZ Tienen om in de toekomst meer mantelzorgers te bereiken.

In Tienen zijn er maar liefst 7.761 inwoners die ouder zijn dan 65 jaar (waarvan 2.192 ouder dan 80 jaar). Bovendien ontvangt 3,5% van de 65-plussers de Inkomensgarantie voor ouderen (IGO), een uitkering die toegekend wordt aan 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken.

In die optiek verdienen volgende denkpluizen nadere uitwerking of verder onderzoek:

- het uitbreiden en versterken van de samenwerking met de wijkpolitie en het CAW om kwetsbare ouderen die nu onder de radar blijven te detecteren;
- werken met (niet-evidente) sleutelfiguren in de wijken;
- methoden onderzoeken om de leeftijdsgroep van de 65- tot 75-jarigen beter te bereiken;
- het team ouderzorg de stem van de senioren laten vertolken naar de lokale overheid;
- het verder uitwerken van een infopunt;
- werken rond eenzaamheid bij alleenwonende 80-plussers (een steeds groeiende categorie);

Kinderopvang

Op het niveau van de Vlaamse overheid zien we dat er extra wordt ingezet op:

- meer inkomensgerelateerde kinderopvang;
- meer kinderopvang voor kwetsbare gezinnen;
- meer flexibele groepsopvang, met name meer groepsopvang met flexibele/atypische openingstijden en meer dringende groepsopvang (plaatsen voor een gezin dat binnen de maand opvang nodig heeft).

Op het niveau van de gemeente Tienen:

Het aantal opvangplaatsen is lichtjes gestegen (van 417 in 2014 naar 439 in 2019). We zien hierbij een daling binnen de gezinsopvang en de groepsopvang, maar een stijging binnen de groepsopvang

samenwerkende onthaalouders. Verder zien we dat het aantal inkomensgerelateerde plaatsen procentueel stijgt van 72% naar 78%.

Het proefproject werknemersstatuut aangesloten onthaalouders werd opnieuw verlengd tot 31 maart 2023.

Het lokaal loket kinderopvang werd ondertussen opgestart zodat gezinnen zich met hun opvangvraag nog maar op één plaats moeten registeren.

Het lokale bestuur staat voor een belangrijke beslissing, namelijk welke rol zij zullen opnemen binnen het kinderopvanglandschap in de gemeente. Zal er verder ingezet worden op een actieve rol als organisator van kinderopvang (dienst voor onthaalouders) of wordt er gekozen voor een regierol?
